

(คำแปล)

(สำเนา)

ที่ ๘๘/๓๓๐

กรมร่างกฎหมาย

วันที่ ๒๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๗๐

กรรมการร่างกฎหมาย ขอประทานกราบเรียน ท่านเจ้าพระยาพิชัยญาติ

นายกรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม

ด้วยข้าพเจ้าขอเสนอร่างพระราชบัญญัติฉี้นฉบับใหม่ ซึ่งได้ยกร่างขึ้นในคราวประชุมของกรรมการร่างกฎหมายเมื่อวันที่ ๑, ๓, และ ๖ มีนาคม พร้อมด้วยความเห็นชอบของที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงพระคลังมหาสมบัติผู้ที่ได้มาประชุมด้วย

ข้าพเจ้าขอเสนอว่า

ก) ในเรื่องการลงโทษบุคคลผู้มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี (ตามมาตรา ๑๐ ๒๓, ๖๑ ในร่าง) นั้น ไม่เป็นที่ตกลงกันได้ระหว่างกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ กรรมการได้ลงมติว่า มาตราที่กล่าวมาแล้วนั้นปรากฏอยู่ในร่างโดยกรรมการร่างกฎหมายมิได้เห็นชอบด้วย ใช้แต่เท่านั้น เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติได้รับรองไว้ในหนังสือลงวันที่ 24 มกราคมที่แล้วว่า

“เมื่อถึงวาระที่จะทูลเกล้า ฯ ถวายร่างพระราชบัญญัติ ก็จะได้นำความเห็นของกรมร่างกฎหมายขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทด้วย และในคราวประชุมดังที่ได้กราบเรียนมาแล้วที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงพระคลังมหาสมบัติก็ได้ยืนยันข้อนี้ กรรมการจึงลงมติว่า หนทางดีที่สุดที่จะทำให้คำรับรองของเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติมีผลก็คือ ให้ทำความเห็นแย้งของกรรมการในเรื่องนี้ขึ้น และให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมทูลเกล้า ฯ ถวายขึ้นไปพร้อมด้วยร่างพระราชบัญญัติ ความเห็นแย้งที่กล่าวแล้วได้แนบมาพร้อมหนังสือนี้แล้ว ๑ ฉบับ

ข) กรรมการร่างกฎหมายได้ทักท้วงเรื่องบทบัญญัติใหม่ที่เพิ่มเข้าในร่างมาตรา ๔ ปัญหาข้อนี้ไม่ควรจะนำกราบบังคมทูลพระกรุณาดังเช่นปัญหาข้อ (ก) แต่ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงพระคลังมหาสมบัติรับว่าตนไม่สามารถที่จะตกลงในปัญหาข้อนี้โดยไม่แจ้งแก่กระทรวงพระคลังมหาสมบัติได้ กรรมการจึงปรึกษากันว่าบันทึกว่าด้วยมาตรา ๔ ดังได้แนบมาพร้อมหนังสือนี้ควรจะเสนอไปยังเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติพิจารณาด้วย

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

(ลงนาม) อาร์. กียอง
ในนามของคณะกรรมการร่างกฎหมาย

แนบท้าย

- ก) ร่างพระราชบัญญัติฟัน
- ข) ความเห็นแย้งของกรรมการร่างกฎหมาย
- ค) บันทึกว่าด้วยมาตรา ๔

พระราชบัญญัติ

ความเห็นแย้งของกรรมการร่างกฎหมาย

เมื่อได้แลกเปลี่ยนความเห็นกันแล้วหลายคราว กรรมการร่างกฎหมายได้เป็นที่ตกลงกับกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เว้นแต่ในปัญหาสองข้อดังต่อไปนี้ที่กรรมการขอให้พิจารณา และโดยความเห็นร่วมของกระทรวงพระคลังมหาสมบัติว่าควรเสนอให้รัฐบาลวินิจฉัยเป็นเด็ดขาด

การลงโทษผู้เยาว์

ตามสัญญานานาประเทศเดือนกุมภาพันธ์ ปี ค.ศ. ๑๙๒๕ (ข้อ ๒) ความว่า “ห้ามมิให้จำหน่ายแก่ผู้เยาว์ และให้ภาคีในสัญญาจัดการตามที่สามารถเพื่อป้องกันการเผยแพร่การตีพิมพ์ในระหว่างผู้เยาว์”

กรรมการร่างกฎหมายมีความเห็นว่า วิธีที่จะจัดการดังกล่าวนี้ ซึ่งอยู่ในความวินิจฉัยของทุก ๆ ประเทศเอง รวมทั้งการห้ามมิให้ผู้เยาว์เข้าร้านฝิ่น และการลงโทษบุคคลที่จำหน่ายหรือให้ฝิ่นแก่ผู้เยาว์หรือผู้เยาว์ผู้เยาว์ (ดังมีอยู่ในร่างมาตรา ๒๓, ๒๔)

นโยบายกระทรวงพระคลังมหาสมบัติกว้างขวางเกินไป ตามมาตรา ๑๐ ซึ่งมีความว่า “ห้ามมิให้บุคคลผู้มิใช่ผู้เยาว์จำหน่ายหรือล่องสูบฝิ่น” โทษของบุคคลเหล่านี้วางไว้ในมาตรา ๖๑ (โดยทั่วถึงกฎหมายลักษณะอาญา) คือปรับไม่เกิน ๑๒ บาท ซึ่งอาจเปลี่ยนเป็นจำคุกไม่เกินสิบสองวัน (เมื่อไม่ชำระค่าปรับภายใน ๑๕ วัน) หรือให้กักตัวไว้ที่โรงเรียนดัดสันดาน (กฎหมายลักษณะอาญามาตรา ๕๗ และ ๕๘) กรรมการร่างกฎหมายไม่เคยพบปะตัวอย่างของกฎหมายฝิ่นอื่น ๆ ที่ลงโทษแก่ผู้เยาว์อย่างร้ายแรงดังนี้เลย

กรรมการเห็นว่า

(ก) กล่าวตามหลักกฎหมายแล้ว ประมวลกฎหมายอาญาในประเทศทั้งหลายพยายามและลดโอกาสที่จะลงโทษผู้เยาว์ให้น้อยลงข้อคัดค้านในความเห็นของกระทรวงพระคลังมหาสมบัติอันสำคัญยิ่งก็คือว่า ตรงข้ามกลับก่อให้เกิดเป็นความผิดเกี่ยวกับผู้เยาว์ขึ้นอีก

(ข) กล่าวตามหลักในทางสมาคมแล้ว เป็นอันรับกันอยู่ทั่วไปว่า การส่งผู้เยาว์ไปโรงเรียนดัดสันดานหรือคุก ซึ่งอุปนิสัยอันดีย่อมกลับเป็นชั่วและขัดกับการสมาคมนั้น ทำให้ผู้เยาว์มีโอกาสในทางชั่วเมื่อดำเนินชีวิตครั้งแรก เช่นเมื่อผู้เยาว์กระทำความผิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงโดยไม่เป็นปกติกับความรู้สึก

(ค) กล่าวตามหลักในทางศึกษาแล้ว กรรมการเชื่อว่าในครั้งก่อนการที่เด็กไม่เชื่อฟังคำสั่งของผู้ปกครองหรือครูบาอาจารย์และประพฤติการสุบผิวนั้น ถือว่าเป็นแต่เพียงการไม่เชื่อฟังคำสั่งเท่านั้น และบุคคลผู้รับผิดชอบในการศึกษาของผู้เยาว์ก็บังคับลงโทษกันไปเป็น

ส่วนตัว ผู้ร่างกฎหมายหรือพนักงานอัยการก็ย่อมไม่ประสงค์จะเกี่ยวข้องในเรื่องเช่นนี้ ข้อนี้เป็นวิธีที่มีเหตุผลดียิ่ง

(ง) กล่าวตามหลักในทาง psychology แล้ว กรรมการเชื่อว่าการที่จะสมมติว่าผู้เยาว์จะถูกพรากจากการสูบฝิ่นได้โดยความสามารถที่จะลงโทษจำคุกนั้น เป็นการตรงกันข้ามกับความชำนาญ เป็นที่ทราบกันดีว่าการห้ามซึ่งเป็นการยากที่บังคับดังนี้ ตามธรรมดากลับมีผลตรงกันข้ามกับที่หวัง บทบัญญัติทั้งนี้เท่ากับยุ้งผู้เยาว์ฝ่าฝืนข้อบัญญัติ เพราะเหตุว่าธรรมดาวิสัยของมนุษย์ย่อมเป็นอยู่เช่นนั้น คือว่าชอบกระทำความผิดซึ่งมีผู้ห้าม

(จ) กล่าวตามหลักในทางสาธารณะ กรรมการเห็นว่าจะเป็นการเดือดร้อนและราคาแพงสำหรับความเห็นของสาธารณชนในการที่เห็นผู้เยาว์ถูกจับ ถูกฟ้อง และถูกกักขัง เนื่องแต่ข้อที่ผู้เยาว์กระทำความผิดที่ได้เป็นเหตุให้เกิดความไม่พอใจทั่ว ๆ ไปเลย และเป็นเพียงการกระทำการส่วนตัวเท่านั้น

ด้วยเหตุผลเหล่านี้ กรรมการมีความเห็นพร้อมกันว่า ควรตัดมาตรา ๑๐ และ ๖๑ (เพียงเท่าที่เป็นบทลงโทษสำหรับมาตรา ๑๐) ออกหลักการที่เสนอนั้นน่าจะเป็นโทษยิ่งกว่าเป็นคุณแก่เด็กหนุ่มชาวสยาม

มาตรา ๒๓

มาตรา ๒๒ ในพระราชบัญญัติ ปี พ.ศ. ๒๔๖๔ มีความว่า "ห้ามมิให้เด็กหรือบุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีเข้าไปในโรงสูบฝิ่นโดยไม่มีกิจการจำเป็น (without good and sufficient cause ซึ่งอาจแปลได้เป็น "without necessity") ฯลฯ" ในร่างใหม่นี้มาตรา ๒๔ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติถือโอกาสที่ได้ร่างมาตรานี้ขึ้นใหม่เสนอให้ตัดคำว่า "without just and reasonable cause" (หรือ "without necessity") ออกเสีย เพราะหมายความว่า บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ซึ่งถูกพบอยู่ในโรงสูบฝิ่นจะต้องถูกลงโทษทีเดียวโดยมิให้มีโอกาสเสนอข้อแก้ตัวต่อศาล

กรรมการเห็นว่าศาลคงไม่ประสงค์อย่างยิ่งที่จะลงโทษบุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีอย่าง (automatically) เช่นนี้ มีอาทิเช่นเมื่อปรากฏอย่างแน่นอนว่า บุคคลเช่นนั้นมิใช่ข้อแก้ตัวเป็นอย่างดี ยิ่งเมื่อเป็นบุคคลอยู่ในวัยหนุ่มด้วยแล้ว ตามกฎหมายปัจจุบันนี้ต้องให้โอกาสแก่คนเหล่านั้นที่จะแก้ตัวให้พ้นผิดได้อย่างเต็มที่

ตัวอย่างเหล่านี้ชี้ให้เห็นได้ทันทีว่า วิธีอย่าง "automatic" ของมาตราใหม่นี้มีข้อขัดข้องอย่างยิ่ง ถ้าผู้รับอนุญาตให้จำหน่ายฝิ่นนั้นแต่งงานกับหญิงอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ภรรยาของตนก็ต้องถูกลงโทษทุกครั้งที่ถูกพบอยู่ในโรงสูบฝิ่น แม้จะมีเหตุอันสมควรที่จะต้องอยู่ ณ ที่นั้นได้ก็ดี บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีซึ่งสมมติว่าถูกขโมยหรือสุนัขบ้าไล่มาตามถนนและหนีเข้าไปซ่อนอยู่ในโรงสูบฝิ่นโดยบังเอิญ ก็ควรต้องถูกลงโทษด้วย และอื่นๆ อีกซึ่งถ้าหากจะยกเหตุอันสมควรและความจำเป็นขึ้นเป็นข้อเสนอต่อศาลให้พิจารณามีได้แล้ว ก็จะต้องถูกลงโทษเช่นเดียวกัน

กรรมการเห็นว่า หลักการของกฎหมายเก่ามีเหตุผลดีกว่า และควรคงถือตาม

กรรมการทราบว่า ความเห็นของกระทรวงพระคลัง ฯ นั้น กระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้สนับสนุนโดยกล่าวว่า “ภัยของการหลีกเลี่ยงนั้นยิ่งกว่าภัยอันเจ้าพนักงานของรัฐบาล และศาลจะบังคับการห้าม ในเมื่อมีการยุติธรรมหรือจำเป็นเกิดขึ้นจริง ๆ” ข้อนี้กรรมการไม่เห็นพ้องด้วย และเชื่อว่าในการที่จะผูกพันเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้วและศาลให้ต้องทำตามกฎหมาย ซึ่งปฏิเสธอำนาจตามกฎหมายที่จะทำได้ในทางที่ควรนั้นย่อมเป็นอันตรายเสมอ และเครื่องรับประกันในการที่จะคุ้มครองป้องกันผู้เยาว์นั้น ไม่มีอะไรดีไปกว่าให้ศาลพิจารณาพฤติการณ์ทั้งหลายของคดีเรื่องหนึ่ง ๆ ให้ละเอียดถี่ถ้วน

วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๐

พระราชบัญญัติฝืน

บันทึกเกี่ยวกับมาตรา ๔

มาตรา ๔ แห่งร่างพระราชบัญญัติฝืน มีความว่า “เกี่ยวกับเรื่องฝืนสำหรับใช้ทำยานั้น ให้อยู่ภายในบังคับของบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษพ.ศ. ๒๕๖๕” กระทรวงพระคลังมหาสมบัติได้เสนอในร่างฉบับสุดท้าย ให้เติมบทบัญญัติลงในท้ายมาตรา ๔ ดังต่อไปนี้ คือ “ถ้าของปรุ้งก็ดี หรือของผสมก็ดี ได้ทำขึ้นจาก หรือมีฝืนสูง หรือมูลฝืนผสมกับวัตถุอย่างอื่นใดปนอยู่ ไม่ว่าจะเป็นน้ำ เป็นเม็ด หรือมีลักษณะอย่างใด ๆ ที่จะส่งเข้ามาส่งออกไป มีไว้ในความครอบครอง ใช้ ชื่อ ขาย หรือจำหน่าย เป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๖๕ แล้ว ท่านให้ถือว่าของปรุ้ง หรือของผสมนั้น เป็นฝืนหรือมูลฝืนตามความหมายแห่งพระราชบัญญัตินี้”

ความจริงผลของการที่ให้เติมบทบัญญัติลงในท้ายมาตรา ๔ เช่นนี้ก็เพื่อจะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๖๕ และเพื่อจะใช้การลงโทษอย่างอื่นอันเป็นโทษที่หนักกว่านี้แทนโทษซึ่งได้ประกาศในพระราชบัญญัติที่กล่าวนั้นและใช้เป็นกฎหมายแล้ว ดังจะเห็นได้ในพระราชบัญญัติฉบับใหม่ กรรมการมิได้คัดค้านในข้อที่ใช้การลงโทษที่หนักกว่า ในเมื่อกระทรวงพระคลังมหาสมบัติเห็นว่าจำเป็น แต่กรรมการคัดค้านในวิธีการการจัดทำกฎหมาย เพราะจะเป็นการแก้ไขกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันโดยทางอ้อม และจะเป็นการลบล้างบทบัญญัติของกฎหมายนั้นเสียโดยออกบทบัญญัติที่แตกต่างกันไว้ในกฎหมายอื่นหากจะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๖๕ แล้วทางที่ดีก็ควรที่จะแก้ไขกันโดยตรง ไม่ใช่โดยทางอ้อม

วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๗๐

บันทึก

ตอบคำชี้แจงของกระทรวงพระคลัง ฯ เรื่องพระราชบัญญัติฝิ่น
ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๐

กรรมการร่างกฎหมายได้พิจารณาคำชี้แจงอันเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฝิ่น ซึ่งกระทรวงพระคลัง ฯ ได้ส่งมาแล้ว ขอตอบดังต่อไปนี้

(๑) กล่าวโดยทั่วไป ที่กรรมการร่างกฎหมายทักท้วงในคราวก่อนนั้น iewว่าจะทำโดยไม่เหลียวแลถึงข้อความในสัญญาระหว่างประเทศและนโยบายในการปราบปรามซึ่งรัฐบาลได้กำหนดลงไว้เสียเลยนั้นหาไม่ได้ แต่กรรมการเชื่อว่า ถึงแม้ในการปฏิบัติตามสัญญาและนโยบายเช่นนั้นก็ดี ก็ยังมีวิธีที่จะเลือกได้ตามสมควรโดยมิต้องหลีกเลี่ยงหลักกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญาซึ่งได้รับรองกันแล้วทั่ว ๆ ไป ปัญหานี้เป็นส่วนหนึ่งซึ่งอยู่ในหน้าที่ของกรรมการเป็นพิเศษ และไม่ต้องสงสัยประการใดก็ดี ถ้ากรรมการจะไม่มีความเห็นเช่นเดียวกับกระทรวงพระคลัง ฯ หรือกระทรวงการต่างประเทศซึ่งเป็นผู้ได้ดำริถึงนโยบายแห่งการปราบปรามในเรื่องนี้มาก่อน เมื่อใช้ความสังเกตทั่ว ๆ ไปแล้ว กรรมการตั้งใจที่จะกล่าวให้แจ้งชัดในคำตอบนี้ถึงข้อความบางข้อซึ่งเกี่ยวกับความประสงค์ของกฎหมายปัจจุบันโดยเฉพาะ

(๒) กรรมการร่างกฎหมายมีความยินดีซึ่งที่ปรึกษากฎหมายของกระทรวงพระคลัง ฯ มีความเห็นไม่สู้ไกลจากความเห็นเช่นเดียวกันกับของกรรมการ ในนโยบายแห่งการฟ้องผู้เยาว์ซึ่งอาจจะต้องรับโทษในทางอาญารฐานสูบฝิ่น ตามความเห็นของนโยบายนี้ ที่ปรึกษากฎหมายหวังอยู่ว่าศาลคงจะไม่ใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตั้งไว้สำหรับเรื่องนี้มาบังคับ และได้อ้างถึงบทกฎหมายนั้นว่าเสมือนหนึ่งใช้ปืนพิฆาต ๓๐๕ ม.ม. พิฆาตแมลงวัน กรรมการร่างกฎหมายจะอธิบายให้ถี่ไปกว่านี้ไม่ได้ ตามความสังเกตก่อน ๆ โดยทั่วไปของกรรมการในข้อนี้ กรรมการเชื่อแน่ว่า สัญญาระหว่างประเทศคงไม่ประสงค์จะให้ร้ายแก่ไทยผู้เยาว์ โดยให้ได้รับผลอันชั่วร้ายยิ่งไปกว่าที่จะให้กลับตนเป็นคนดีในโรงเรียนดัดสันดาน ในประมวลกฎหมายอาญาทั้งหมดได้บัญญัติให้เป็นประโยชน์แก่ผู้เยาว์ซึ่งอาจจะทำความผิดขึ้นตามบทที่บัญญัติไว้ และแสดงในบทบัญญัตินั้น ๆ ว่า ไม่นิยมการลงโทษผู้เยาว์ ยิ่งกว่านั้นในกฎหมายซึ่งจะบัญญัติขึ้นใหม่ มาตรา ๖๘ ก็ได้บัญญัติถึงความผิดซึ่งเป็นพิเศษสำหรับผู้เยาว์ นี่ก็เป็นความอ่อนแอของระเบียบกฎหมายอาญาซึ่งกระทรวงพระคลัง ฯ ได้เสนอมาแล้ว และกรรมการเชื่อว่าประโยชน์ในการที่จะทำบทบัญญัติขึ้น โดยเชื่อว่าศาลจะไม่นำมาใช้ หนทางดีที่สุดที่จะทำให้เชื่อว่าบทบัญญัตินี้จะใช้ไม่ได้แล้ว ก็อย่ามีบทบัญญัตินั้น ๆ เสียเลย

ในเรื่องการห้ามผู้เยาว์ไม่ให้เข้าไปในโรงสูบฝิ่นโดย "without good and sufficient cause" กรรมการเห็นว่าการเข้าใจผิดเกิดจากข้อแตกต่างระหว่างตัวบทภาษาอังกฤษกับตัวบทภาษาไทยของกฎหมายที่ทำขึ้นนี้ ตัวบทภาษาอังกฤษว่า "without good and sufficient cause" (มาตรา ๒๒, ๓๒ ง. ๔๕, ๔๖) ซึ่งตัวบทภาษาไทยว่า "ไม่มีกิจการจำเป็น" และซึ่งกระทรวงพระคลัง ฯ แปลว่า "without necessity" กรรมการขอเสนอว่าควรสงวนคำที่ใช้อยู่เดิมนั้นว่า "ไม่มีกิจการจำเป็น" ไว้ และไม่ควรใช้คำอะไรอื่นอีก ดูเหมือนกระทรวงพระคลัง ฯ จะ

ไม่หักท้วงอย่างรุนแรงในเรื่องนี้ กรรมการร่างกฎหมายได้รับรู้ความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งไม่ประสงค์ที่จะรับรองในเรื่องคำแปลเช่นนั้น และยังกล่าวเลยไปว่า คำว่า "necessity" และคำว่า "good and sufficient cause" ทั้งสองนี้ไม่แน่นอนและหมายความกว้าง ซึ่งอาจจะตีความได้นานาประการ เป็นทางเปิดช่องให้หลีกเลี่ยงได้ภัยของการหลีกเลี่ยงนี้ยิ่งกว่าภัยซึ่งเจ้าพนักงานและศาลยุติธรรมจะบังคับการห้าม ในเมื่อมีการยุติธรรมหรือจำเป็นเกิดขึ้นจริงๆ ถ้ากระทรวงการต่างประเทศจะถือว่าคำสุดท้ายเหล่านั้นแท้จริงมีความหมายว่า บุคคลผู้สุจริตและพิสุจน์ได้ถึงความสุจริตของเขาจะไม่ต้องแสดงหลักฐานในเมื่อเขาถูกฟ้องแทนที่จะเชื่อถือความเห็นของศาลยุติธรรมแล้ว กรรมการก็พูดได้แต่เพียงว่า ทั้งนี้เป็นความเห็นเฉพาะแต่กระทรวงการต่างประเทศเท่านั้น และเป็นการไม่กลมเกลียวและขัดกับหลักกฎหมายปัจจุบันทั่วไปอย่างยิ่งซึ่งเป็นการยากที่จะพิจารณาได้อย่างจริงจัง กรรมการเห็นว่าที่ได้เสนอความเห็นต่อกระทรวงพระคลัง ฯ ว่าควรปล่อยให้ศาลมีอำนาจโดยอิสระที่จะพิจารณาถึงข้อต่อสู้ที่บุคคลผู้กระทำการโดยสุจริตอาจยกขึ้นอ้างตามที่ศาลได้เคยปฏิบัติมานั้น ก็เป็นที่สมควรแล้ว

(๓) กรรมการเห็นพ้องด้วยกระทรวงพระคลังฯ ในเรื่องปรานีปรานอมที่ได้เสนอมาสำหรับมาตรา ๓๑ และกรรมการเห็นพ้องด้วยที่จะให้ตัดมาตรา ๕๑ ออกตามที่เสนอนั้นด้วย

(๔) (๕) กรรมการไม่ตั้งใจที่จะกล่าวถึงปัญหาเรื่องกลองฝืน และยินดีที่ทราบว่าได้ตัดมาตรา ๓๗ ซึ่งขัดกับหลักกฎหมายเรื่อง ownership นั้นออก

(๖) ไม่มีข้อทักท้วง

(๗) ไม่มีข้อทักท้วง

(๘) ไม่มีข้อทักท้วง

(๙) ในเรื่องนี้ กรรมการก็ไม่พอใจเช่นเดียวกับเรื่องอื่นที่จะขยายความในมาตรา ๑๐ แห่งประมวลอาญถึงการกระทำผิดอื่นนอกจากที่ได้ระบุไว้โดยจำกัดแล้วในมาตรานั้น ความไม่พอใจของประเทศอื่น ๆ ในการลงโทษผู้กระทำความผิดในต่างประเทศนั้น เป็นที่เห็นได้โดยประจักษ์เมื่อพิจารณาอุสัณยระหว่างประเทศในเรื่องนี้ถ้ากรุงสยามได้บัญญัติถึงการกระทำผิดในเรื่องฝืนโดยวิธีเช่นนั้นกรุงสยามจะมีโอกาสได้รับประโยชน์ตอบแทนจากประเทศอื่นบ้างหรือหาไม่ดูเหมือนประเทศอื่น ๆ มิได้รับร้อนที่จะออกกฎหมายใหม่ในเรื่องฝืนนี้เลย จึงเป็นการสมควรยิ่งที่จะคอยดูต่อไป และถือโอกาสที่ได้ให้ไว้สัญญาเลื่อนข้อตกลงในเรื่องนี้ต่อไปอีก

(๑๐) ในตอนท้ายแห่งร่างใหม่ที่ได้เสนอมารสำหรับมาตรา ๖๕ นั้น ขัดกับหลักวิชาพิเศษแห่งกฎหมายอาญา ถ้อยคำที่ขัดกันก็เพียงในตอนท้ายเท่านั้นคือ "โดยมิพักต้องคำนึงถึงว่า จะต้องรับโทษอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายลักษณะอาญาอีกด้วย" ข้อนี้จะหมายความว่ากระทำความผิดต่างกันสองคราว กระทำให้เกิดอำนาจฟ้องสองหนและได้รับโทษสองครั้ง แต่ทั้งนี้ก็ต้องแล้วแต่ข้อเท็จจริงหรือหมายความว่า ความผิดอันเดียวกันอาจถูกลงโทษสองครั้งตามกฎหมายลักษณะอาญาและตามพระราชบัญญัติฝืน แต่ข้อนี้ขัดกับหลักแห่งกฎหมายอาญาอย่างไรก็ดี กรรมการขอแนะนำให้ตัดถ้อยคำที่กล่าวแล้วนี้ออกเสียเพราะไม่มีประโยชน์และอาจทำให้เข้าใจผิดได้

(๑๑) กรรมการประสงค์ที่จะชี้ให้เห็นว่า ข้อคัดค้านในนโยบายที่ทางราชการกำหนดให้เงินรางวัลแก่ผู้แจ้งความนำจับนั้น กรรมการไม่ได้คัดค้านเป็นพิเศษจะเพาะแต่ในความผิดเรื่องผิดนี้เท่านั้น เมื่อกรรมการมีโอกาสที่จะทำได้ก็ได้กล่าวดังนี้โดยทั่วไป และตลอดถึงเรื่องเกี่ยวแก่กฎหมายอาญาไม่ว่าในเรื่องใด กรรมการไม่มีความสงสัยเลยที่หมดความและศาลเห็นชอบด้วยความเห็นของกรรมการในเรื่องนี้และการที่จะยกเลิกบทบัญญัติชนิดนี้เสียทั้งหมดนั้น คงยังความเจริญแก่การออกกฎหมายในประเทศสยามโดยไม่มีปัญหาดังเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้ว ในบันทึกฉบับก่อน ถ้ากระทรวงพระคลัง ฯ จะช่วยได้ในการเปลี่ยนแปลงเท่าที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ ก็จะได้ชื่อว่าเป็นผู้อำนวยความเจริญเป็นส่วนมากแก่การออกกฎหมายในส่วนนี้ ถ้าการให้รางวัลนั้น ไม่เกี่ยวข้องด้วยทางราชการและไม่จำเป็นที่ศาลจะต้องบังคับให้แล้ว เจ้ากระทรวงที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะจ่ายให้เองก็ได้ เมื่อเห็นว่าการให้รางวัลเป็นทางที่สะดวกในอันจะสืบสวนหาตัวผู้กระทำผิดได้โดยไม่ฝ่าฝืนบทกฎหมาย

กรมร่างกฎหมาย

วันที่ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๒